

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การลงโทษผู้ต้องขังฐานผิดวินัยตามกฎหมายกระทรวงมหาดไทยออกตามความ
ในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

กรมราชทัณฑ์ได้มีหนังสือ ที่ ยธ ๐๗๑๑.๑/๓๘๑๗๓ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ด้วยสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้กรมราชทัณฑ์ ตรวจสอบและชี้แจงข้อเท็จจริงจากการที่มีผู้ร้องเรียนว่า เรือนจำพิเศษธนบุรีออกคำสั่งลงโทษผู้ต้องขังกระทำผิดวินัย รายผู้ต้องขังชายศรายุทธ ศรีกำเนิด ไม่เป็นธรรม โดยให้ตัดการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเยียนเป็นเวลา ๓ เดือน จากเหตุที่ผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยของทางราชการเสียหาย ซึ่งกรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าวแล้ว และชี้แจงสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินว่า ผู้ต้องขังชายศรายุทธฯ ได้ลักลอบตัดแปลงลูกฟุตบอลพลาสติกให้ผิดไปจากที่มีจำหน่ายในร้านสะดวกซื้อผู้ต้องขัง โดยทำให้มีน้ำหนักเพิ่มขึ้น แล้วนำมาใช้เล่นกีฬาในวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เวลาประมาณ ๑๐.๓๐ นาฬิกา ซึ่งในขณะที่ผู้ต้องขังชายศรายุทธฯ กำลังเล่นฟุตบอล อยู่บริเวณกลางสนามด้านหน้าของสถานพยาบาลเรือนจำ ได้เตะลูกฟุตบอลดังกล่าวโดยปราศจากความระมัดระวัง จนเป็นเหตุให้ลูกฟุตบอลพุ่งไปชนกับกระจกหน้าต่างของสถานพยาบาลเรือนจำ ชำรุดเสียหาย จำนวน ๑ บาน ซึ่งผู้ต้องขังชายศรายุทธฯ รับสารภาพว่า ได้กระทำผิดจริง การกระทำดังกล่าว ถือเป็นการกระทำให้ทรัพย์สินของทางราชการเสียหายโดยประมาณตาม ข้อ ๑๐๗ (๒) แห่งกฎหมายกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ พฤติการณ์เข้าองค์ประกอบซึ่งสามารถลงโทษวินัยให้ถึงการเลื่อนชั้น แต่เนื่องจาก ขณะนั้น ผู้ต้องขังชายศรายุทธฯ เป็นผู้ต้องขังอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดียังไม่ถูกจัดชั้น จึงทำให้ไม่สามารถลงโทษโดยการเลื่อนชั้นตามข้อ ๑๐๗ (๒) ได้ ผู้บัญชาการเรือนจำจึงมีอำนาจ พิจารณาลงโทษสถานอื่นตามข้อ ๑๐๓ และข้อ ๑๑๔ โดยตัดการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเยียน หรือติดต่อกับบุคคลภายนอกเป็นเวลา ๓ เดือน ต่อมาแม้ว่าญาติของผู้ต้องขังชายศรายุทธฯ ได้ชดเชยค่าเสียหายแล้วก็ตาม แต่การชดเชยดังกล่าวมิได้ทำให้สิทธิเรียกร้องในทางแพ่งยุติไปเท่านั้น ไม่มีผลผูกพันที่จะนำมาเป็นเหตุในการลดโทษหรือลดโทษวินัยแต่อย่างใด อีกทั้งการที่ผู้ต้องขังชายศรายุทธฯ ได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษนั้น การอุทธรณ์ดังกล่าวก็ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาโทษ การบังคับโทษตามคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๔๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และไม่ปรากฏว่าเรือนจำมีคำสั่งลงโทษผู้ต้องขังด้วยความไม่เป็นธรรมหรือกลั่นแกล้งตามที่ร้องเรียนแต่อย่างใด

ผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเห็นกรณีนี้ โดยสรุปว่า ผู้ต้องขังชายศรายุทธฯ ได้กระทำผิดวินัยฐานทำให้ทรัพย์สินของหลวงเสียหายโดยประมาณ ต้องพิจารณาลงโทษ โดยการงดการเลื่อนชั้น ตามกฎหมายกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติ

ราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ข้อ ๑๐๗ (๒) การที่ผู้บัญชาการเรือนจำจะอาศัยอำนาจตามความในกฎกระทรวงมหาดไทย ฯ ข้อ ๑๐๓ ลงโทษผู้ต้องขังรายนี้ โดยการตัดอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อเป็นเวลา ๓ เดือน เห็นว่า ไม่น่าจะกระทำได้ และพิจารณาเห็นว่า ผู้ต้องขังมีหลายประเภท ทั้งผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดี ผู้ต้องขังในคดีที่เสร็จเด็ดขาดแล้ว อีกทั้งการกระทำผิดวินัยอาจมีหลายกรณี ซึ่งกฎกระทรวงดังกล่าวอาจกำหนดไม่ครอบคลุมการกระทำผิดของผู้ต้องขังได้ทุกกรณี จึงเป็นช่องว่างของกฎหมายดังที่เกิดขึ้นในเรื่องที่ร้องเรียน ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติและส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องขัง ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่และการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนเป็นไปอย่างถูกต้องเป็นธรรม ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ แนะนำให้กระทรวงยุติธรรมหรือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อวินิจฉัยให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมายและเพื่อให้การปฏิบัติงานของเรือนจำและทัณฑสถานเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นธรรมต่อไป กระทรวงยุติธรรมจึงได้มอบหมายให้สำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ประสานงานกับกรมราชทัณฑ์เพื่อดำเนินการตาม que ผู้ตรวจการแผ่นดินมีความเห็น

ในการนี้ กรมราชทัณฑ์จึงใคร่ขอหารือว่า การลงโทษวินัยต่อผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรีดังกล่าว ถูกต้องเหมาะสมแล้วหรือไม่ ประการใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมราชทัณฑ์ โดยมีผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมราชทัณฑ์) และสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติม โดยผู้แทนกรมราชทัณฑ์ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า เดิมคำสั่งลงโทษผู้ต้องขังทำผิดวินัยในกรณีนี้ เรือนจำพิเศษธนบุรีอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๐๓^๑ และข้อ ๑๑๔^๒ แห่งกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ แต่ต่อมาได้ตัดข้อ ๑๑๔ ออกเพราะมิใช่การกระทำผิดวินัยในกรณีอย่างอื่น นอกจากที่ระบุไว้ในหมวด ๕ การลงโทษฐานผิดวินัย ที่ผู้บัญชาการเรือนจำสามารถพิจารณาลงโทษสถานใดสถานหนึ่งที่เห็นสมควร แต่การกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเป็นกรณีทำให้ทรัพย์สินของหลวงเสียหายโดยประมาทซึ่งเป็นกรณีตามข้อ ๑๐๗ (๒)^๓ แห่งกฎกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว จึงไม่สามารถอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๑๔ ได้ แต่ยังคงอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๐๓ เพื่อสั่งลงโทษกรณีผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยตามมาตรา ๓๕^๔ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ได้

^๑ข้อ ๑๐๓ ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจลงโทษทุกสถานตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙

^๒ข้อ ๑๑๔ ถ้ามีการกระทำผิดวินัยในกรณีอย่างอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในหมวดนี้ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำพิจารณาลงโทษสถานใดสถานหนึ่งที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่ใช่โทษเขียน

^๓ข้อ ๑๐๗ จดการเลื่อนชั้นนั้น พึงกระทำในกรณีต่อไปนี้

- (๑) ทำผิดตามที่ระบุไว้ในข้อก่อนหมายเลข (๒) หรือ (๓) หรือ (๔)
- (๒) ทำให้ทรัพย์สินของหลวงหรือของผู้อื่นเสียหายโดยประมาท
- (๓) กระทำการให้เกิดเหตุติดขัดในการทำงานของผู้ต้องขังอื่นโดยประมาท

^๔มาตรา ๓๕ เมื่อผู้ต้องขังคนใดกระทำผิดวินัย ให้เจ้าพนักงานเรือนจำผู้มีหน้าที่พิจารณาโดยถ่วงแท้แล้วลงโทษอย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

- (๑) ภาคทัณฑ์
- (๒) จดการเลื่อนชั้นโดยมีกำหนดเวลา

โดยผู้แทนกรมราชทัณฑ์ได้มอบสำเนาคำสั่งเรือนจำพิเศษธนบุรี ที่ ๘๑๘/๒๕๕๖ เรื่อง ลงโทษผู้ต้องขังกรณีทำผิดวินัย ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาในที่ประชุม

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) พิจารณาข้อหารื้อดังกล่าวประกอบกับข้อเท็จจริงที่ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ชี้แจงเพิ่มเติมแล้ว เห็นว่า มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาแต่เพียงว่าการที่ผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษธนบุรีอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๐๓^๕ แห่งกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ สั่งลงโทษทางวินัยผู้ต้องขังชายศรายุทธ ศรีกำเนิด ซึ่งยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีและยังมิได้ถูกจัดชั้นโดยตักการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อบุคคลภายนอกเป็นเวลาสามเดือน ถูกต้องหรือไม่อย่างไร เท่านั้น

เมื่อพิจารณามาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ แล้วจะเห็นว่า เมื่อผู้ต้องขังคนใดกระทำความผิดวินัย ให้เจ้าพนักงานเรือนจำผู้มีหน้าที่พิจารณาลงโทษอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้ (๑) ภาคทัณฑ์ (๒) งดการเลื่อนชั้น (๓) ลดชั้น (๔) ตักการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อไม่เกินสามเดือน (๕) ลดหรืองดประโยชน์และรางวัล (๖) ขังเดี่ยวไม่เกินสามเดือน (๗) ขังห้องมืดไม่เกินสองวันในสัปดาห์หนึ่ง (๘) เชี่ยน หรือ (๙) ตัดจำนวนวันที่ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกตามมาตรา ๓๒ (๖) และวรรคสอง แห่งบทบัญญัติดังกล่าวยังบัญญัติว่า ในกรณีและเงื่อนไขอย่างใดจะลงโทษดังระบุไว้ข้างต้นให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งเมื่อพิจารณาข้อ ๑๐๐^๖

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๕)

(๓) ลดชั้น

(๔) ตักการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อไม่เกินสามเดือน เว้นไว้แต่ในกรณีที่ระบุไว้ใน

ในมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๕) ลดหรืองดประโยชน์และรางวัลทั้งหมดหรือแต่บางส่วนบางอย่าง

(๖) ขังเดี่ยวไม่เกินสามเดือน

(๗) ขังห้องมืดไม่มีเครื่องหลับนอนไม่เกินสองวันในสัปดาห์หนึ่ง โดยความเห็นชอบของแพทย์

(๘) เชี่ยนคราวหนึ่งไม่เกินยี่สิบที ในความควบคุมของแพทย์ แต่ห้ามเชี่ยนคราวต่อไป เว้นแต่

จะล่วงพ้นเวลาสามสิบวันจากวันเชี่ยนคราวที่แล้ว ถ้าผู้ต้องขังเป็นหญิงห้ามเชี่ยน

(๙) ตัดจำนวนวันที่ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกตามมาตรา ๓๒ (๖)

ในกรณีและเงื่อนไขอย่างใดจะลงโทษดังระบุไว้ข้างต้นให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๖ข้อ ๑๐๐ พศติเรือนจำที่มีผู้บัญชาการเรือนจำโดยตำแหน่งมีอำนาจลงโทษฐานผิดวินัย

ดังต่อไปนี้

(๑) ภาคทัณฑ์

(๒) ตักการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อไม่เกิน ๒ เดือน

(๓) งดการเลื่อนชั้นไว้ไม่เกิน ๖ เดือน

(๔) ขังเดี่ยวไม่เกิน ๑ เดือน

พศติเรือนจำที่มีผู้บัญชาการเรือนจำโดยเฉพาะมีอำนาจลงโทษ ดังต่อไปนี้

(๑) ภาคทัณฑ์

(๒) ตักการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อไม่เกิน ๑ เดือน

(๓) งดการเลื่อนชั้นไว้ไม่เกิน ๓ เดือน

ข้อ ๑๐๑^๗ ข้อ ๑๐๒^๘ และข้อ ๑๐๓^๙ แห่งกฎกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่า กฎกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้พัศดีเรือนจำ สารวัตรเรือนจำ และผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจ ลงโทษฐานผิดวินัยตามลำดับ ซึ่งแม้ว่าผู้บัญชาการเรือนจำจะมีอำนาจลงโทษทุกสถานตามที่ บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ ก็ตาม แต่ผู้บัญชาการเรือนจำจะส่งลงโทษผู้ต้องขัง กระทำผิดวินัยในกรณีและเงื่อนไขใดได้ นั้น ต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงมหาดไทย ฯ ซึ่งข้อ ๑๐๔^{๑๐} ภาคทัณฑ์ ข้อ ๑๐๖^{๑๑} ตัดการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อบุคคลภายนอก ข้อ ๑๐๗^{๑๒} งดการเลื่อนชั้น ข้อ ๑๐๘^{๑๓} ลดชั้นข้อ ๑๐๙^{๑๔} ลดรางวัล ข้อ ๑๑๐^{๑๕} งดรางวัล

^๗ข้อ ๑๐๑ สารวัตรเรือนจำมีอำนาจลงโทษเช่นเดียวกับพัศดีเรือนจำที่มีผู้บัญชาการเรือนจำ โดยตำแหน่ง

^๘ข้อ ๑๐๒ เมื่อพัศดีหรือสารวัตรเรือนจำได้ลงโทษตามอำนาจแล้ว ให้รีบรายงานผู้บัญชาการเรือนจำ ส่วนการลงโทษนั้นให้ดำเนินไปได้

ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจสั่งให้ยกการลงโทษ หรือลด หรือเพิ่มโทษได้หากจะมีการสั่งแก้ไข ดังกล่าวนี้อยู่ ต้องสั่งภายใน ๓ วันนับแต่วันได้รับรายงาน พ้นกำหนดนี้แล้วให้ถือว่าไม่แก้ไข ถ้าได้ดำเนินการลงโทษไป ก่อนแล้ว คำสั่งแก้ไขมีผลเพียงในส่วนที่จะดำเนินต่อไป

^๙โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^{๑๐}ข้อ ๑๐๔ การภาคทัณฑ์นั้นพึงกระทำเมื่อ

(ก) ความผิดที่ผู้ต้องขังกระทำไปไม่ร้ายแรง และ

(ข) ผู้ต้องขังก็ได้สำนึกตัวถึงความผิดที่ได้กระทำไปนั้นแล้ว

^{๑๑}ข้อ ๑๐๖ ตัดการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเยียน หรือติดต่อกับบุคคลภายนอกนั้น พึงกระทำ ในกรณีต่อไปนี้

(๑) ประพฤติผิดระเบียบหรือข้อบังคับอันมีไว้สำหรับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อกับ บุคคลภายนอก

(๒) พยายามหลบหนีหรือได้หลบหนีไปแล้วแต่ได้ตัวคืนมา

(๓) นำเข้ามาหรือมีสิ่งของต้องห้ามไว้ในเรือนจำ

(๔) นำสิ่งของซึ่งมีโทษของตนออกจากเรือนจำโดยมิได้รับอนุญาต

^{๑๒}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^{๑๓}ข้อ ๑๐๘ ลดชั้น พึงกระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) กระด้างกระเดื่องต่อคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีตำแหน่งต่ำกว่าพัศดีลงมา

(๒) ก่อการวิวาทขึ้นกับผู้ต้องขังอื่น แต่ไม่ถึงกับมีเหตุร้ายแรง

(๓) เล่นการพนัน

(๔) เสพยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท หรือสารระเหย หรือดื่มสุรา หรือของเมาอย่างอื่น

(๕) กระทำการตามข้อ ๑๐๖ (๒)

(๖) กระทำการตามข้อ ๑๐๗ (๒) หรือ (๓) โดยเจตนา

(๗) มีหรือคำสั่งของต้องห้ามตามข้อ ๑๒๗

^{๑๔}ข้อ ๑๐๙ ลดรางวัลนั้น พึงกระทำในกรณีต่อไปนี้

(๑) ทำให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหาย

(๒) ก่อการวิวาทกับผู้อื่นในขณะที่ทำงาน

(๓) ละทิ้งหรือเพิกเฉยต่อการทำงานอันเป็นหน้าที่

การลดรางวัลนั้นพึงลดลงตามส่วนที่เห็นสมควรแก่ความผิด

^{๑๕}ข้อ ๑๑๐ งดรางวัลนั้นพึงกระทำในกรณีดังกล่าวในข้อก่อนเมื่อเกิดผลเสียหายขึ้น และผู้ต้องขังกระทำความผิดในกรณีที่กำหนดนั้นโดยจงใจจะให้มีการเสียหายเกิดขึ้น

ข้อ ๑๑๑^{๑๖} ขังเดี่ยว ข้อ ๑๑๒^{๑๗} ขังห้องมืด และข้อ ๑๑๓^{๑๘} เขียนเท่านั้น ผู้บัญชาการเรือนจำไม่มีอำนาจสั่งลงโทษทางวินัยอย่างอื่นกับกรณีที่ต้องขังซึ่งกระทำผิดวินัยตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมหาดไทยฯ ได้

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ต้องขังชายศรายุทธฯ ได้ดัดแปลงลูกฟุตบอลให้มีน้ำหนักเพิ่มขึ้น และได้เตะลูกฟุตบอลดังกล่าวไปชนกับกระจกหน้าต่างของสถานพยาบาลเรือนจำ ซ้ำร้ายเสียหายโดยปราศจากความระมัดระวัง จึงเป็นการกระทำผิดวินัยฐานทำให้ทรัพย์สินของหลวงเสียหายโดยประมาณตามข้อ ๑๐๗ (๒)^{๑๙} แห่งกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ แล้ว ซึ่งผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษธนบุรี พึงสั่งลงโทษงดการเลื่อนชั้นตามกฎกระทรวงมหาดไทย ฯ แต่เนื่องจากขณะที่ผู้ต้องขังชายศรายุทธฯ ได้กระทำผิดวินัยดังกล่าว ผู้ต้องขังชายศรายุทธฯ ยังมีได้ถูกจัดชั้น โดยสภาพของโทษ จึงนำมาใช้ไม่ได้กับกรณีนี้ แม้ว่าข้อ ๑๐๓^{๒๐} แห่งกฎกระทรวงมหาดไทยฯ กำหนดให้ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจสั่งลงโทษทางวินัยได้ทุกสถานตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ฯ ก็ตาม แต่ความในมาตรา ๓๕ วรรคสอง^{๒๑} แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ได้บัญญัติกรอบการใช้ดุลพินิจในการลงโทษกรณีผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยไว้ ซึ่งผู้บัญชาการเรือนจำจะสั่งลงโทษผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยในกรณีและเงื่อนไขใดได้นั้น ต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงมหาดไทยฯ เท่านั้น ดังนั้น การที่ผู้บัญชาการเรือนจำพิเศษธนบุรีสั่งลงโทษผู้ต้องขังชายศรายุทธฯ โดยตัดการอนุญาตให้ได้รับการเยี่ยมเยียนหรือติดต่อบุคคลภายนอกเป็นเวลาสามเดือน

^{๑๖}ข้อ ๑๑๑ ขังเดี่ยว พึงกระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) กระด้างกระเดื่องต่อเจ้าพนักงานซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่พัศดีขึ้นไป
- (๒) วิวาทกับผู้ต้องขังอื่นตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป
- (๓) เป็นเจ้ามือเล่นการพนัน หรือสมคบกับผู้ต้องขังอื่นเล่นการพนันตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป
- (๔) เสพยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท หรือสารระเหยหรือดื่มสุรา

หรือของเมาอย่างอื่นตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป

(๕) กระทำการตามข้อ ๑๐๖ (๒)

(๖) กระทำการตามข้อ ๑๐๘ (๗)

^{๑๗}ข้อ ๑๑๒ ขังห้องมืดนั้น พึงกระทำในกรณีต่อไปนี้

- (๑) ก่อการวิวาทกับผู้ต้องขังอื่นเนื่อง ๆ
- (๒) พยายามหรือทำร้ายร่างกายเจ้าพนักงาน
- (๓) ก่อการรบกวนวาย แต่ไม่ร้ายแรง
- (๔) จงใจหลีกเลี่ยงการงาน
- (๕) จงใจขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชา
- (๖) พยายามหลบหนี

^{๑๘}ข้อ ๑๑๓ เขียนพึงกระทำในกรณีต่อไปนี้

- (๑) สมคบกับผู้อื่นก่อความไม่สงบเรียบร้อยขึ้น
- (๒) พยายามหรือทำร้ายเจ้าพนักงาน
- (๓) พยายามหลบหนี
- (๔) ขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชาซึ่งหน้า
- (๕) จงใจก่อความเสียหายให้แก่ผู้อื่น หรือกิจการของเรือนจำและได้เกิดความเสียหายขึ้น

^{๑๙}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^{๒๐}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^{๒๑}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

อันเป็นโทษทางวินัยอย่างอื่นต่างจากกรณีที่กำหนดในกฎกระทรวงมหาดไทยออกตามความ
ในมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ การลงโทษผู้ต้องขังชายศรายุทธฯ
จึงเป็นการส่งลงโทษที่ไม่ถูกต้อง

(นายดิศทัต โหตระกิตย์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๕๘